

Jens-Frederik Nielsen, Inatsisartunut Ilaasortaq Demokraatit

Akilerartarnermik aaqqissuusseqqinnissaq pillugu § 37 apeqqut nr. 1/2022

Brevdato: 25-01-2022
Sagsnr. 2022 - 569

Inatsisartut suleriaasianni § 37, imm. 1 naapertorlugu akilerartarnermik aaqqissuusseqqinnissaq pillugu tulliuuttut apeqqutigivatit.

P. O. Box 1037
3900 Nuuk

Tel. (+299) 34 50 00

Fax (+299) 34 63 50

E-mail: oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Aallaqqaasiullugu akissuteqaammi naatsorsukkat sulinerlut ilanngaata pillugu akissut eqqaassanngikkaanni, naatsorsukkat taaneqartut allannguuteqassanngitsut oqaatigineqassaaq. Taamaalilluni allannguutit kingunerisinnaasai isiginiarneqanngillat, tassani ileqqorisat allannguutai ilanngullugit. Taamaalilluni akilerartarnikkut aaqqissuusseqqinnermi suliap ingerlaqqinnerani naatsorsukkat taakku patajaallisarneqassapput, taamaammallu kisitsisit allanngorsinnaanerata naatsorsuutigineqassalluni.

Maannakkut Naatsorsueqqissaartarfik inuttut akilerartut aaqqissuusseqqinnissaanik suliaqarnermi misissueqqissaanernut paasissutissat atugassanik qinnuigineqarpoq. Paasissutissat taakku sulit tiguneqanngillat, taamaammallu akisummi uani atorneqarsinnaanatik. Paasissutissat 2022-mi ukiup sisamararterutaa siulliani tiguneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq, misissoqqissaakkallu siullit 2022-mi ukiup sisamararterutaa tulliani naammassineqarnissaat naatsorsuutigineqarluni.

1. Nuna tamakkerlugu akilerartut procentpoint-ikkaarlugit appariartortillugu qaffakkiartortillugulu qanoq annertutigisumik nunatta karsianut akeqassava?

Akissut:

2022-mi aningaasanut inatsimmi akilerartutitigit iluanaarutinut ilimagisat aallaavigalugit, nuna tamakkerlugu akilerartummik procentpointimik allannguneq 100,6 mio. kr.-nik isertitaqarnerussusiilluniluunniit isertitakinnerulersitsisinaavoq. Naatsorsukkami tassani kingunerisassaasinaasut, soorlu akilerartut qaffasinnerusup sulisinaasut ikinnerulernerannik sunniutaa – killormullu nalilerneqanngillat.

2. Sulinerlut ilanngaata ukiumut 1.000kr.-mik qaffattaraanni qanoq akeqassava?

Akissut:

Oqaatigineqareersutut paasissutissanik nutartikkanik pissarsiniarluni suliaqartoqaleruttorpoq. Sulinerlut ilanngaammik nutaanik naatsorsuusiornissaq siunertanut ilaavoq. Paasissutissat maanna pigineqartut 2018-imeersuupput taamaalillutillu naammakkunnaarlutik. Akissut una paasissutissat maanna pigineqartut aallaavigalugit pitsaanerpaamik missingiineruvoq, nalornissuteqarfullunili.

Sulinerlut ilanngaatit atuutilernerani, sulinerlut ilanngaata kingunerisassanik nassataqassasoq naliliutaavoq.

Kingunerisassat taakku suliffeqartunut sunniuteqassasut naatsorsuutigineqarpoq, tassani innuttaasut sulinerulernissamik toqqaasimassallutik. Tamanna akileraarutitigut isertitaqarnerulernermik, pisortallu isumaginninnikkut aningaasartuutikinnerulernerannik nassataqassanganneqarpoq. Tamatuma sanitigut sulinermut ilanngaata innuttaasut akileraarutit akileereernerminni aningaasanik amerlanerusunik atugassaqaalernissaat, taamaalillunilu innuttaasut atuinerulernissaat naatsorsuutigineqarpoq. Atuinerulerneq assersuutigalugu eqqussuinermi akitsuutitigut, ilaatigullu niuertarfiit aamma suliffeqarfiit akileraarutaannit isertitat amerleriarnernannik il.il. nassataqartussaavoq.

Akileraarnermik aaqqissuusseqqinnermut atatillugu kingunerisassatut naatsorsuutigineqartut taakku misissoqqinneqarlutik nalilersorneqaqqissapput.

Kingunerisassannik naatsorsukkat taamaattut annertuumik nalorninartortaqaartarput. Assersuutigalugu suliffeqarnermi kingunerisassat ilaatigut atorfinnik inuttaqanngitsoqarnera, sulisartut nuukkusussusiannik inuiaqatigiillu ataatsimut aningaasarsiornerisa qanoq innera apeqqutaasarpoq.

Maanna naatsorsukkanik tunngaviusukkat sulinermut ilanngaatip 1.000 kr.-nik qaffannera nunatta karsiata kommunillu ukiumut 5,2 mio. kr.-t missaannik aningaasartuuteqarfigissavaat. Kisitsimmi tassani siusinnerusukkat kingunerisassatut naatsorsorneqartunik imaqarpoq, taamaammallu kisitsisaatigineqarallartutut isigineqartariaqarluni.

3. Inummumut ilanngaata 1.000.kr-mik qaffanneqaraangat qanoq akeqartassava?

akissut:

Inummumut ilanngaammik 1.000 kr.-nik qaffaanerit tamaasa isertitassatut tunngavigineqartut akunnaatsunngorlugu 45 mio. kr.-nik annikillissapput.

Akileraarut 43 procentiutillugu inummumut ilanngaammik 1.000 kr.-mik qaffaaneq ukiumut iluanaarutit 19 mio. kr.-t missaannik appariassapput, tamassumalu 77 procenti missaa kommuninut aningaasartuutaassalluni, taakkulu 14,6 mio. kr.-t missaannik annertussuseqarput.

4. Kattuffiit ilaasortaanermut akiliutaat, ernianut akileraarutit ilanngaata il. II. nalimmassaatigineqartartut peernerisigut nunatta karsianut qanoq naleqassava? Allattorsimaneri tulleriiartunngorlugit allattorsimanissaat kissaatigaara, ilanngaatit assigiinngitsut tamarmik ersarissunngorlugit.

Akissut:

Akileraarusiisarnermi ilanngaatit tassaapput ullumikkut akileraarusigassatut isertitat naatsorsorneranni ilanngaataasinnaasut tamanik, tassani assersuutigalugu ingerlatsineri aningaasartuutit nalilikilliliinerillu ilaapput.

Ulluinnarni taakku akileraarusiisarnermi ilanngaatigineqartuupput, taakkulu aningaasarsiaqarlutik sulisartut nalinginnaasumik ilanngaataannut taaguutaallutik, tassani aningaasartuut ilanngaatigineqartoq toqqaannartumik isertitaqaataasumut attuumassuteqartarnani. Taamatut taaguusiineri ilanngaatit tulliuuttut ilanngaatigineqarsinnaapput:

- Kalaallit Nunaani kittaartumik soraarnerussutisiassannik aaqqissuusinnermut akiliutit, inuunerup ingerlanerani soraarnerussutisiassatut aaqqissuusinnerit

kiisalu Kalaallit Nunaata aningaaseriviini soraarnerussutisiaqalernissamut katersat

- Inuinnaat ernianut aningaasartuutaat
- Meeqqanut akilersuutit

Sulisartut kattuffiit ilaasortaanermut akiliutit akileraarusiisarnermi ilanngaatit nalinginnaasut isigineqartarput, kisiannili aningaasarsianit akileraarusiisarneq pillugu inatsimmi § 24-mik tunngaveqarput, taamaammallu aningaasartuutit isertitanik qulakkeeriniarnermi isertitaqaannarnissarlu siunertaralugu aningaasartuutit isigineqarlutik.

Ilanngaatit taakku saniatigut inuit eqimattat assigiinngitsunut arlalinnik ilanngaatitaqarpoq, taakkulu aamma ingerlatsinermi aningaasartuutit tunngaveqarput, taamaammallu siuliani akileraarusiisarnermi ilanngaammut taaneqartumut ilaatinneqarnatik. Tassani assersuutigalugu ulluunerani paaqqinnittunut kiisalu ulloq unnuarlu paaqqinninnermut ilanngaatit ilaapput.

Maannakkut akileraarusiinnermut ilanngaatit tamarmik isumannaakkanik kisitsisaatigineqanngillat.

Assersuutigalugu Kalaallit Nunaanni soraarnerussutisiaqalernissamut aaqquissuussinermut sulisartoqarnermiluunniit kattuffinnut akiliutit annertussusaat isumannaarlugu kisitsisaatigineqanngilaq. Nalunaarsuiffik ataani Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup kisitsisaataanik aallaaveqarpoq.

2020-mi aningaasartuutit ilanngaatigineqarsinnaasut (1000 kr.-kaartut)		
	Aningaasat	Akileraarutip 43 %-imik akileraarusiinnermi nali
Ernianut aningaasartuutit	200.433	86.186
Meeqqanut akilersuutit akilikkat	9.605	4.130
Katillugit	210.038	90.316

Najoqqutaq: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik, isertitat naatsorsoqqissaarnerat 2020. Naalakkersuisoqarfiup naatsorsugai

Piffissaq pissutigalugu ilanngaatit nalinginnaasup sunniutaanik naatsorsuusiortoqarsinnaasimangilaq. Taamaalilluni ilanngaatit nalinginnaasoq ilanngunnagu, nalit inernerit tunngavigalugit naatsorsuisoqarpoq. Siuliani nalunaarsuiffimmi ernianut aningaasartuutit inuussutissarsiornermut attuumasunik ernianik aningaasartuutit ilanngunneqarsinnaanerit aarlerinaateqarpoq, ernianummi aningaasartuutit inuinnartut inuussutissarsiummulluunniit attuumanerit akileraarusiisusaatitaasumut assingummat, ernianummi marlunnut taakkununga akileraarusiisarnermi ilanngaatit nalinga assingummat.

Ilanngaatit tamarmiusut atorunnaarsinnerat pisortat 1 mia. kr.-t missaannik isertitaqarfiginerussavaat. Tassani inummut ilanngaatit, ilanngaatit nalinginnaasoq ilanngaatillu allat atorunnaarsinnerat ilaatinneqarput.

Aningaasat Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup isertitanik naatsorsoqqissaagaani akileraarutinut akiliineq sioqqullugu isertitanit paasissutissat aallaaviginerisigut pissarsiarineqarput. Aningaasat taakku akileraarusiisummik gangernerisigut, inuit ilanngaatitaqanngitsumik qanoq annertutigisumik akileraarutinut akiliutissat pissarsiarineqarput. Akileraarutinut akilernerqarsimasut kisitsimmit tassannga ilanngaatiginerani, ilanngaatit tamarmik nalingat pissarsiarineqarpoq. Taamaaliorneq akileraaruseeriaatsimik annertuumik allannguinerussaaq, taamaammallu innuttaasut pissusilersornerat annertuumik allanngornissaa naatsorsuutigineqartariaqarluni. Tamanna ingammik isertitakitsunut akunnattumillu isertitalinnut, akileraarutivinnut akiliinerulertussanut atuutissaaq. Taamaammat iluanaarutaanerusussatut naatsorsukkat nangaassuteqarput.

Tamatuma saniatigut apeqqut 5-imut akissut innersuussutigineqarpoq.

- 5. Ilanngaatit tamarmik peerneqartut assersuutigeriarutsigu, qanormita akileraarut appartigissagaluarpa, nunattalu karsia atuinerulernanilu pissarsinerulernani?**
  - a. Sulinermut ilanngaat paariinnarlugu ilanngaatilli sinneri peeraanni akileraarut qanoq annertutigissagaluarpa?**

Apeqqut 5-imut akissut:

Apeqqutit inuussutissarsiummik ingerlataqarnermut atatillugu ilanngaatinut attuumassuteqannginnerat tunngavissaatinneqarpoq. Apeqqut 4-mut akissummi taaneqartutut ilanngaatinik tamanik atorunnaarsitsineq akileraarusersueriaatsimik annertuumik allannguineruvoq, tamannalu innuttaasut pissusaannut annertuumik allanngortoqarnissaanik kinguneqassasoq naatsorsuutigineqartariaqarluni.

Taamaammat tamanna ataatsimut akileraarutitigut iluanaarutinut qanoq sunniinissaanut naatsorsuineq pisariussaaq. Assersuutigalugu inummut ilanngaammik atorunnaarsitsineq isertitakitsunut akunnattumillu isertitalinnut pitsaanngitsumik sunniuteqassaaq.

Ilanngaatinik allannguinerittaaq isumaginninnermut ikiorsiissutinut soorlu meeqqanut tapiissutinut, soraarnerussutisianut, ineqarnermut tapiissutinut il.il. sunniissapput. 10.000 kr.-nik nalinginnaasumik ilanngaatit pissutigalugit akileraartartup A-nik B-nilluunniit isertitai 10.000 kr.-t siulliit isertitatut, ikiorsiissutit taaneqartut akiliinermi tunngavinnut, ilanngunneqartanngimmata.

Apeqqut 4-mi naatsorsukkat tunngavigalugit ilanngaatit tamarmik atorunnaarsinneqarnerat periarfissatut ilusiliarigaanni, nuna tamakkerlugu inunnut akileraarusiisut 33,4 procentit missaaniissaaq. Inummut akileraarutip 33,4 procentiunerani Nunatta Karsia 2020-misulli akileraarutitigut iluanaaruteqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Apeqqut 5 a-mut akissut:

Ilanngaatit tamarmik atorunnaarsinneqarnerat sulinermi ilanngaatip aningaasartuutaanut sunniuteqassaaq, sulinerummi ilanngaatip naatsorsorneqarneranut isertitatut tunngaviit annertuumik allannguuteqassammata. Tamatuma saniatigut apeqqut 2-mut akissummi oqaatigineqareersutut, sulinermut ilanngaatip kingunerisassai ilanngaatit allat atorunnaarsinneqarnerisa kingunerisaanik annertuumik allannguuteqassapput.

Taamaamat § 37 naapertorlugu apeqquteqartarnermut piffissaliussap iluani apeqqutip uuma akinissaa ajoraluartumik ajornarpoq.

- 6. Naalackersuisut pilersaaruteqarnerlutik isertitaqqortuut akileraarutaannik eqqussinissaminnik, soorlu 1 million koruunit sinnerlugit ukiumut isertitalit akileraarnerusalernissaannut?**
- a. Isertitaqqortuut akileraarutaat 1 million sinnerlugit isertitalinnut 10 procentiusoq Nunatta karsiata isertitaanut qanoq naleqassava?**

Apeqaut 6-imut akissut:

Naalackersuisut maannakkuugallartoq isertitaqarnerusunut akileraarummik atulersitsinissamik pilersaaruteqanngillat, partiit peqataasunilli akileraartarnermut aaqqissuusseqqinnissamik taamaattumik kissaateqartoqassappat, Naalackersuisut suliniummik taamaattumik oqaloqatiginninnissamat ammapput. Naalackersuisut nunatsinni akileraarusersueriaatsip sapinngisamik pisariinnissaa, innuttaasunullu ikittunut naapertuunnissaa, innuttaasullu inuiaqatigiit nutaaliaasuni atugarissaarnissaanut kissaataat tunngaviumik pingaartippaat.

Apeqaut 6 a-mut akissut:

Kisitsit 2019-imeersut tunngavigalugit pisariillisakkamik naatsorsuinermi, 1 mio. kr.-t sinnerlugit isertitaqarnermi isertitakkaanut akileraarummik atulersitsineq, ukiumut 48 mio. kr.-t missaannik akileraarutitigut isertitaqarnerulernermik kinguneqassasoq naatsorsuutigineqarpoq. Tassani aamma akileraarutit qaffannerisa sulisut ikileriarnernannik atuinerullu appararneranik kingunerisassat aamma isiginiarneqanngillat.

Naatsorsukkami § 37 naapertorlugu apeqqummut akissutinut allanut nangaassutaasut assingi tunngavigalugit isigineqassapput.

- 7. Naalackersuisut qaqugumita akileraartarnikkut aaqqissuusseqqinnissamat isumaqatiginninniarnermut aggersaassappat?**

Akissut:

Akileraartarnikkut aaqqissuusseqqinneq pingasunik siunertaqassaaq. Siunertaq siullermi nunatsinni akileraarusersueriaatsip pisariitsuunissaa, siunissamullu isumannaagaanissaa allaffeqarfillu ikittuni suliariuminartuunissaa (pisariissuseq) qularnaarniarneqassaaq. Siunertaq tullermi akileraarusersueriaatsip inuiaqatigiinni nutaaliaasuni innuttaasut namminersorlutillu inuussutissarsiorlut naammassisassat naatsorsuutigisaasa politikikkut naammassineqarsinnaaneranik ilapittuisuunissaa siunertaavoq. Siunertat pingajuanni akileraarusersueriaatsip innuttaasunit naapertuuttutut naleqquttutullu kiisalu naligiinnginnerup annertusiarturneranut peqataaqataannginnissaata misigineqarnissaa siunertaavoq. Taamaalilluni akileraarusersueriaaseq aamma agguasseqqinnermut politikimik imaqarpoq, tassani assigiinngitsunit akileraarutitigut isertitat politikikkut ineriartornermik kissaateqarnermik ikorfartuisuusumik agguateqqinneqassallutik. Naalackersuisut inuiaqatigiit naligiinnerulerfiusassasoq aamma ineriartorfiunerulissasoq kissaatigaat.

Naalackersuisut oqaatigineqareersutut piareersaasiortumik aaqqissuusseqqinnissamat, ilaatigut paasissutissanik pissarsiornertalimmik aamma nutaanik naatsorsuusiornertalimmik suliaqalerput. Akileraartarnikkut aaqqissuusseqqinnissap assigiinngitsunik immikkoortui tassungaluk politikikkut kissaatit

oqaloqatigiissutigineqarnissaat siunertarlugu, martsip naalernerani / apriliip aallartinnerani aggersaasoqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Erseqqissarneqassaaq aqqissuusseqqinneq ataatsikkut imaaliillaannaq aalajangerneqartanngitsoq. Suliniutit allannguutillu ataatsimut pingaarnertut siunertamik qulakkeerisussat pineqarput. Taamaammat aqqissuusseqqinneq ukiorpaalunni, qinigaaffiillu arlallit ingerlaneranni pissasoq naatsorsuutigineqartariaqarpoq. Suliniutit ilaat piaartumik naammassineqarsinnaapput, allalli ineriartortinnissaat siviunerussalluni. Naalakkersuisut partiit sapinngisamik amerlanerpaat pingaarnertut siunertamut isumasioqataanissat, pingaarnertullu siunertamut ikorfartuisunik aamma pivusorsortunik suliniutifilornissamut siunnersuusioqataanissaat kissaatigaat. Taamaaliornikkut akileraarusersueriaatsitta pisariaqanngitsumik politikimut saatsinneqarnissaa imaluunniit akulikippallaamik allanngoqattaarnissaa qulakkeerneqassalluni, siunissamulli qularnaarlugu partiit isumaqatigiinngissutai akimorlugit ineriartortinneqarluni.

8. Naalakkersuisut sammisamut allanik paasissutissiisinnanertutik?

Akissut:

Maannakkuunngitsoq. Naalakkersuisut suleqatigiinnissaq partiinillu oqalliseqateqarnissaq qilanaaraat.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Naaja H. Nathanielsen
Naaja H. Nathanielsen